

Dynamisch Plan van aanpak (PvA) Herindeling Wijdmeren-Hilversum

Krachtige dorpen en wijken, robuuste gemeente, sterke regio

Definitief, 16 juli 2024
Vastgesteld door colleges Wijdmeren en Hilversum

Samenvatting

Wijdmeren en Hilversum startten op 10 juli 2024 formeel een herindelingsproces, met een gedeelde intentie om op 1 januari 2027 Wijdmeren bij Hilversum te voegen. Daarvoor maken we een ‘dynamisch’, of ‘levend’ plan van aanpak dat duidelijk de route beschrijft én ruimte biedt om in te passen wat er op ons pad komt.

Zorgvuldig en betrokken

Het proces dat voor ons ligt, duurt zo’n twee en een half jaar. Gedurende die tijd werken we zorgvuldig en met maximale betrokkenheid van gemeenteraden en samenleving aan de best mogelijke start voor onze toekomstige gemeente. Gemeenteraden van Hilversum en Wijdmeren geven daarvoor steeds de bestuurlijke opdrachten, de colleges voeren ze uit.

Ambitie

Onze ambitie is dat de gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum na de herindelingsverkiezingen van november 2026 de resultaten van dit proces met vertrouwen kunnen ‘overdragen’ aan de nieuwe gemeenteraad, in de vorm van:

- Een duidelijke visie op de gemeente, met o.a. gezamenlijke ambities, ‘cv’s’ van dorpen en wijken die gaan over kwaliteiten, kracht, gemeenschappen, identiteit, goede plannen en instrumentarium om daar vorm aan te geven.
- Stevige netwerken van inwoners, ondernemers en organisaties uit beide gemeenten.
- Een schone, structureel sluitende begroting.
- Een samengevoegde ambtelijke organisatie die toegerust is op het werk dat verzet moet worden en het uitvoeren van het bestuursakkoord na de herindelingsverkiezingen.

Over al deze onderwerpen voorzien we onderzoek, discussie en verdieping in de komende twee en een half jaar.

Herindelingsontwerp

Onze eerste, betekenisvolle stap is het opstellen van een herindelingsontwerp, dat we met inbreng van raden en samenleving gaan maken. Het herindelingsontwerp wordt ons inhoudelijke en procesmatige spoorboekje tot aan 1 januari 2027: een richtinggevend document op hoofdlijnen met inhoudelijke en financiële contouren die we – na inspraak begin 2025 – gedurende twee jaar verder invullen met raden en samenlevingen.

De boodschap daarbij is ook: bij het herindelingsontwerp hoeft niet alles in detail uitgewerkt te zijn. Dit biedt gemeenteraden bij vaststelling van het herindelingsontwerp de mogelijkheid om inhoudelijke en procesmatige kaders te stellen. Het biedt inwoners, ondernemers en organisaties de ruimte om niet alleen in de komende maanden, maar ook in latere fasen in te brengen wat zij van belang vinden.

Informatie voor gemeenteraden en samenleving

De gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum krijgen dit plan van aanpak met een toelichting van hun colleges op resp. 16 en 17 juli 2024. Suggesties en goede ideeën nemen we graag mee in de verdere uitwerking van dit Plan van Aanpak. Op 6 september 2024 koppelen de colleges de gemeenteraden daarover terug.

Voor inwoners, ondernemers en organisaties komt begin september op een speciale herindelingswebsite alle informatie beschikbaar, inclusief concrete mogelijkheden om mee te denken.

Wij kijken uit naar een eerste, waardevolle stap in dit proces.

College van Burgemeester en Wethouders van Wijdmeren
College van Burgemeester en Wethouders van Hilversum

1. Wijdmeren en Hilversum willen herindelen

De gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum spraken op 10 juli 2024 een intentie uit om op 1 januari 2027 Wijdmeren bij Hilversum te voegen. Zij gaven opdracht om daarvoor een zgn. ‘herindelingsontwerp’ te maken. Dat is de aanleiding voor het voorliggende ‘Dynamisch Plan van Aanpak herindeling Wijdmeren-Hilversum’ (PvA). Het beschrijft:

- Op hoofdlijnen hoe we de komende twee en een half jaar werken aan één veerkrachtige, groenblauwe centrumgemeente voor de regio Gooi en Vechtstreek.
- Meer in detail hoe we de met het opstellen een herindelingsontwerp een eerste betekenisvolle stap zetten.

Het PvA is vastgesteld en wordt uitgevoerd door de colleges van Wijdmeren en Hilversum. De gemeenteraden worden er actief over geïnformeerd en passend betrokken bij de uitvoering. Het schetst een duidelijke route en een ambitieuze planning. Ook komen we de komende jaren in de route maatschappelijke initiatieven en dynamieken tegen, die we nog niet kunnen voorzien, maar die we wel in het plan willen kunnen inpassen. De mogelijkheid om het PvA tussentijds aan te passen, maakt het ‘dynamisch’.

2. Een PvA voor twee en een half jaar

Het is gemakkelijk om te verdwalen in een herindelingsproces, vanwege de verschillende sporen die parallel verkend en uitgewerkt worden (zoals wetgeving, inhoud, participatie, financiën en organisatie), de verschillende ‘producten’ (zoals het herindelingsontwerp en herindelingsadvies) en de verschillende betrokkenen (gemeenteraden, colleges, regiogemeenten, samenwerkingspartners, provincie en Rijk, inwoners, ondernemers en organisaties). Het schema op de volgende pagina geeft overzicht.

Het herindelingsproces loopt van 10 juli 2024 tot 1 januari 2027. De twee en een half jaar die voor ons liggen, zijn nodig om zorgvuldig en met maximale betrokkenheid van gemeenteraden en samenleving te werken aan de best mogelijke start voor de toekomstige gemeente. We onderscheiden de fasen ‘verkenning’ (afgerond), ‘herindelingsontwerp’, ‘herindelingsadvies’ en ‘invulling geven aan de toekomstige gemeente’. In elk spoor worden we per fase concreter. De onderste rij van de tabel laat zien dat gemeenteraden voortdurend in positie zijn om besluiten te nemen over kaderstelling en producten. Na elk besluit volgt een actualisatie van het Plan van Aanpak en volgen nieuwe opdrachten.

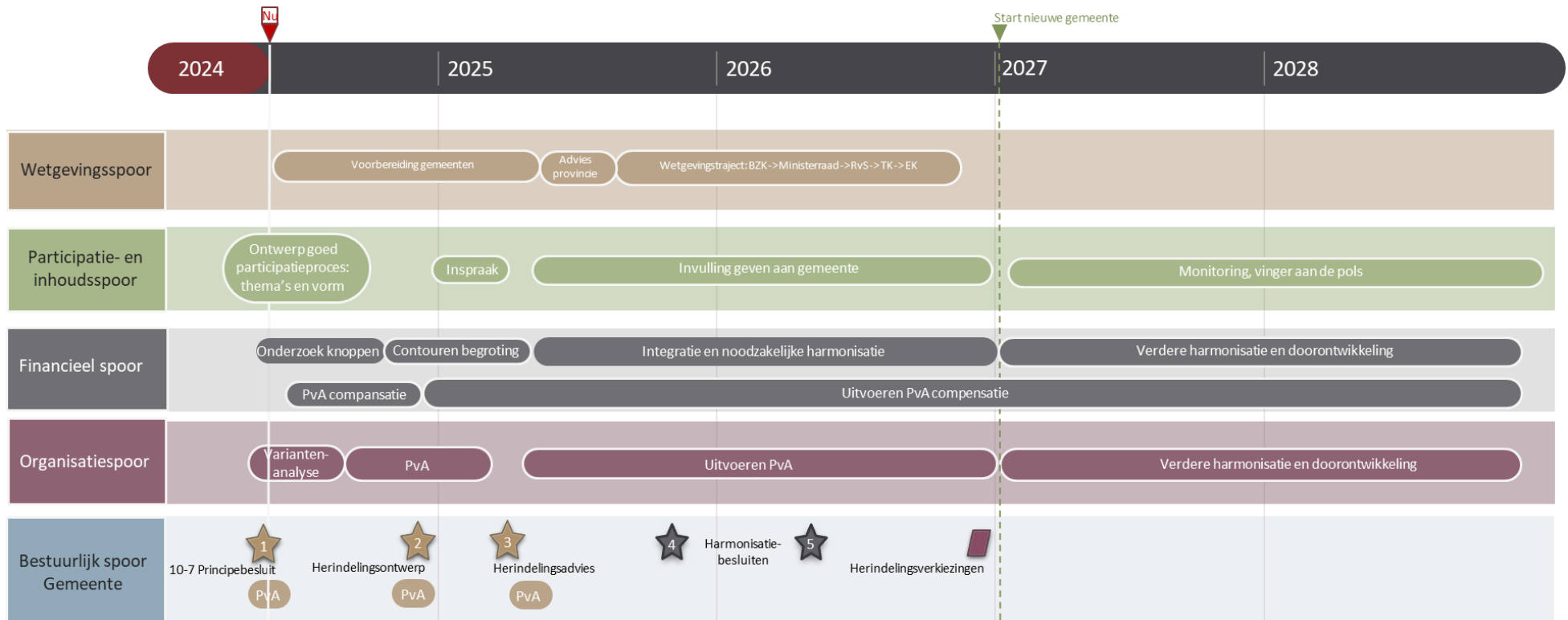
In de volgende paragrafen staat hoe we dat voor de sporen inhoud, consultatie, financiën en organisatie voor ons zien. In hoofdstuk 3 staat wat we precies in de fase van herindelingsontwerp gaan doen.

2.1 Inhoud

De gemeenteraden stellen op meerdere momenten inhoudelijke kaders en resultaten vast.

- In de *verkenning* zijn in de impactanalyse bestuurskracht de opgavenprofielen voor de gemeenten vergeleken. Daarnaast zijn door inwoners en ondernemers thema’s benoemd waar men kansen of zorgen voor ziet. Deze thema’s zijn onderdeel van het principebesluit.
- In het *herindelingsontwerp* maken we een eerste visietekst die op de verkenning gebaseerd is. Die vullen we aan met de Omgevingsvisies van Wijdmeren en Hilversum en nieuwe consultaties. De visietekst geeft op hoofdlijnen richting en ruimte voor verdere invulling.
- Alle belanghebbenden kunnen een zienswijze indienen op de eerste visietekst. De gemeenteraden stellen in het *herindelingsadvies* de definitieve visietekst vast en geven ‘uitwerkingsopdrachten’ voor belangrijke thema’s met de samenleving in 2025 en 2026.
- Waar nodig nemen gemeenteraden in 2025 en 2026 besluiten over inhoudelijke harmonisaties.

Schema: herindelingsproces Wijdemeren - Hilversum

2.2 Participatie/consultatie

Voldoende mogelijkheden voor consultatie en goede communicatie versterken niet alleen het maatschappelijk draagvlak, maar zijn cruciaal om goed gebruik te maken van de inzichten en ideeën van inwoners en ondernemers. Gedurende de looptijd van het proces voeren we het goede gesprek met de samenleving. De gemeenteraden zullen daar op meerdere momenten kaders voor stellen.

- Tijdens de *verkenning* konden inwoners en ondernemers inbrengen wat zij belangrijk vinden bij een herindeling. Die inbreng is door de gemeenteraden meegenomen in het principebesluit.
- In de participatie/consultatie voor het *herindelingsontwerp* nemen we tijd om bij inwoners, ondernemers en organisaties specifiek input op te halen over:
 - Drie belangrijke thema's die bleken uit de verkenning:
 1. dorpen/wijken/voorzieningen
 2. ondernemen/toerisme
 3. landschap
 - Hoe we tot 1 januari 2027 het goede gesprek over de invulling van de gemeente organiseren.
 - Ook voeren we in de fase van herindelingsontwerp bestuurlijke gesprekken met regiogemeenten en -partners over regionale samenwerking met de toekomstige gemeente.Alle input verwerken we in het herindelingsontwerp. In deze fase gaat het ons om de kwaliteit van de feedback; dit is in deze fase belangrijker dan de 'aantallen'. Uitgangspunt is natuurlijk wel dat iedereen die wil meepraten, daartoe in de gelegenheid is.
- De gemeenteraden beoordelen of de inbreng goed is verwerkt in het *herindelingsontwerp* en geven het vrij voor inspraak. We richten de inspraak laagdrempelig in – zowel fysiek als digitaal - zodat iedereen die dat wil een zienswijze kan indienen. We hebben specifiek aandacht voor doelgroepen die niet gemakkelijk te bereiken zijn, zoals jongeren. De belangrijkste vragen bij de inspraak zijn:
 - “is er voldoende perspectief?”
 - “is de aanpak voor het vervolg goed?”

- Bij het *herindelingsadvies* worden de zienswijzen verwerkt in het ontwerp en stellen de gemeenteraden opdrachten of kaders vast voor het verdere proces met de samenleving.

In 2025 en 2026 geven we met de samenleving verder invulling aan de gemeente. We willen graag dat inwoners en ondernemers meeschrijven aan de toekomst. We zien o.a. voor ons dat er voor dorpen en wijken 'cv' komen die gaan over kwaliteiten, kracht, gemeenschappen, identiteit en goede plannen en instrumentarium om daar vorm aan te geven.

2.3 Financiën

De gemeenteraden stellen op meerdere momenten financiële kaders:

- In de *verkenning* zijn de financiële posities van de gemeenten naast elkaar gezet. De uitdaging voor 1 januari 2027 ligt vooral in het harmoniseren van woonlasten. Op lange termijn (2035) is er een structurele opgave. Er zijn knoppen om politiek aan te draaien. Nadere onderzoeken zijn daarom onderdeel van de opdracht voor het opstellen van het herindelingsontwerp.
- Financiën zijn in de fase van *herindelingsontwerp* een vraagstuk voor colleges en gemeenteraden. We maken eerst een herindelingscan, die de contouren van de (gezamenlijke) begroting van de nieuwe gemeente schetst. Zo ontstaat zicht op de vraag of en hoe de toekomstige gemeente financieel gezond kan zijn. We besteden extra aandacht aan knoppen voor het beperken van effecten op woonlasten en de structurele financiële opgave. Daarnaast maken we een PvA om met andere overheden (provincie en Rijk) in gesprek te komen over compenserende maatregelen, die de begroting en woonlasten kunnen ontlasten. Ervaring leert dat zulke trajecten 2 tot 4 jaar in beslag nemen. Het financiële perspectief in het herindelingsontwerp is dus het perspectief bij ongewijzigd beleid en een overzicht van knoppen om aan te draaien. Voor de scherpte: bij het herindelingsontwerp besluiten gemeenteraden (dus) *niet* over de hoogte van woonlasten, maar geven opdracht om tot 2027 te kunnen besluiten over uitgewerkte scenario's.

- In de fase van *herindelingsadvies* verwerken we alleen zienswijzen over financiën. Bij het herindelingsadvies stellen de gemeenteraden opdrachten vast voor harmonisatievraagstukken.
- Besluitvorming over de financiële harmonisatievraagstukken voorzien wij in 2026.

2.4 Organisatie

Het organisatiespoor is een verantwoordelijkheid van colleges en management. Voor het samenvoegen van de gemeentelijke organisaties inclusief de griffies wordt een apart PvA gemaakt, dat mede is gebaseerd op de impactanalyse bedrijfsvoering uit de verkenning. Uit het organisatiespoor volgt t.z.t. een sociaal statuut, waarin samenvoeging van de organisaties vorm krijgt. Het gaat over een zorgvuldig plaatsingsproces, principes als mens-volgt-werk en andere activiteiten om nieuwe situatie vorm te geven. Dit leidt tot aparte besluiten (los van het herindelingsontwerp).

Wettelijk gezien moeten in het *herindelingsontwerp* personele waarborgen landen. Dit vraagt om een (concept) sociaal plan als bijlage bij het herindelingsontwerp waarover colleges en raden besluiten. Het geven van vorm en inhoud aan het sociaal plan is aan de Lokale Overleggen in Wijdmeren en Hilversum, rekening houdend met Overgang van Onderneming. Bestuurders worden aan de onderhandeltafel betrokken. Tijdens de inspraakperiode kunnen ook beide Ondernemingsraden formeel advies geven op de personele paragraaf van het herindelingsontwerp voor zover deze advies-plichtig zijn, of een informele reactie opstellen met bijvoorbeeld steun en aandachtspunten voor het organisatiespoor. Het definitieve sociaal plan is onderdeel van het herindelingsadvies.

2.5 Betekenis voor het herindelingsontwerp

Uit het voorgaande mag duidelijk zijn dat in het eerstvolgende product – *het herindelingsontwerp* – niet alles in detail uitgewerkt is. Dat is overigens bij herindelingen gebruikelijk.

Het herindelingsontwerp is ons ‘spoorboekje’ tot 1 januari 2027: een visie op hoofdlijnen/een ‘voorlopig ontwerp’ met inhoudelijke en financiële contouren van de toekomstige gemeente en een proces om met elkaar – raden, colleges, samenlevingen - de komende jaren verder invulling te geven aan belangrijke thema’s. Dit biedt gemeenteraden bij vaststelling van het herindelingsontwerp de mogelijkheid om inhoudelijke en procesmatige kaders te stellen. Het biedt inwoners, ondernemers en organisaties de ruimte om niet alleen nu, maar ook in latere fasen in te brengen wat zij van belang vinden.

Dezelfde mogelijkheid is er ook bij het herindelingsadvies, waarbij de gemeenteraad uitwerkingsopdrachten geven. Ten slotte is er in 2025 en 2026 nog alle ruimte voor gemeenteraden om inhoudelijke of financiële besluiten te nemen gericht op een goede start van de gemeente per 1 januari 2027.

Sluis 't Hemeltje: toegang tot het Hilversums Kanaal en de Loosdrechtse Plassen

3. Herindelingsontwerp

3.1 Uitgangspunten

We hanteren als uitgangspunten voor het opstellen van het herindelingsontwerp:

- De herindelingsvariant ‘lichte samenvoeging van Wijdmeren met Hilversum’;
- Voorbereiding van de herindeling op basis van gezamenlijkheid, gelijkwaardigheid, vertrouwen en respect;
- Het zoveel mogelijk voorkomen van administratieve handelingen;
- In het herindelingsontwerp:
 - Reeds uitgevoerde verkenningen, consultaties en onderzoeken benutten;
 - De belasting op de organisaties beperken (geen brede inzet van organisaties);
 - Opnemen van passende waarborgen voor het personeel van Wijdmeren;
 - Tenzij anders overeengekomen beleid en regelgeving van de huidige gemeente Hilversum van toepassing verklaren op het overgaande gebied Wijdmeren.
- Het kritisch tijdpad dat hiernaast staat. Om 1 januari 2027 te halen, moeten gemeenteraden in december 2024 het herindelingsontwerp vaststellen en vrijgeven voor inspraak.

3.2 Het herindelingsontwerp

We gebruiken het herindelingsontwerp van [Beemster-Purmerend](#) als basis.

De hoofdstukken zijn:

1. De aanloop naar de herindeling en uitgangspunten voor het ontwerp
2. De voorgeschiedenis en onderbouwing: waarom is een herindeling nodig?
3. Situatiebeschrijving van de huidige gemeenten: feiten en cijfers over de gemeenschappen en de gebieden die zich aan elkaar verbinden

Stap	Deadline
Principebesluit gemeenteraden	10 juli 2024
Informeren en participeren	Medio september – oktober 2024
Besluit op herindelingsontwerp college	12 november 2024
Besluit herindelingsontwerp gemeenteraad	12 december 2024 (Wdm), 11 december 2024 (Hvs)*
Inzageperiode herindelingsontwerp	16 december 2024 tot 10 februari 2025
Beantwoording zienswijze	10 tot 24 februari 2025
Besluit op herindelingsadvies college	4 maart 2025
Besluit op herindelingsadvies gemeenteraad	26 maart 2025 (Wdm), 4 april 2025 (Hvs)*
Aanbieding provincie	4 april 2025
Toetsing door GS N-H en aanbieden BZK	April – juni 2025 (1 juli bij Ministerie BZK)
Behandeling Raad van State	2025/2026
Besluitvorming Tweede en Eerste kamer	Medio 2026
Herindelingsverkiezingen	November 2026
Start nieuwe gemeente	1 januari 2027

* Er zal worden geprobeerd deze data gelijk te trekken

4. Het toekomstperspectief: een visie op de nieuwe gemeente en beschrijving van de waarden
5. Financiële en personele informatie, op basis van een herindelingscan
6. Toetsing aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling, waaronder draagvlak bij inwoners, maatschappelijke instellingen, ondernemers, omliggende gemeenten en partners
7. Vervolgstappen (doorkijk proces = geactualiseerd PvA)

Als bijlagen maken we een kaart van de gemeentegrenzen, een logboek met communicatieactiviteiten voor draagvlak, een overzicht van gemeenschappelijke regelingen, een concept-sociaal plan en onderliggende beleidsdocumenten en onderzoeken.

3.3 Deelopdrachten

Het opstellen van het herindelingsontwerp begint niet bij nul. Er is al veel informatie beschikbaar: uit eerdere verkenningen, consultaties en de Omgevingsvisies van Wijdmeren en Hilversum. Ons beeld is dat daarmee een groot deel het herindelingsontwerp gevuld kan worden. De overige inbreng komt uit nieuwe consultatie en aanvullende onderzoeken.

Het opstellen van het herindelingsontwerp valt uiteen in de volgende deelopdrachten:

1. Opstellen visietekst vanuit bestaande Omgevingsvisies, onderzoeken en consultaties
2. Opstellen financiële herindelingscan
3. Opstellen van een PvA financiële compensatie
4. Opstellen van een PvA voor verplichte harmonisaties voor herindelingsdatum (OZB en gemeenschappelijke regelingen)
5. Definiëren van waarborgen voor het personeel van Wijdmeren in afstemming met medezeggenschap en vakbonden
6. Organiseren en uitvoeren van consultatie en een communicatieplan voor inwoners, ondernemers en organisaties
7. Organiseren en uitvoeren van een bestuurlijke consultatieronde over regionale samenhang en bestuurlijke verhoudingen bij relevante overheden en samenwerkingspartners.
8. Opstellen en invullen van de toetsingskaders van provincie en Rijk
9. Opstellen Plan van Aanpak voor inspraak opstellen herindelingsadvies.
10. Actualiseren van het dynamisch plan van aanpak.

Ad 1. Inhoud

Voor het inhoudelijk laden van het ontwerp vullen we een bureaustudie van bestaand beleid, zoals de beide Omgevingsvisies aan met de reeds uitgevoerde verkenningen (inwonersconsultatie, bestuurskracht). Uit deze informatie zijn goed af te leiden wat de contouren van de nieuwe gemeente zijn, welke waarden en kwaliteiten van belang zijn en voor welke opgaven we staan. In het herindelingsontwerp beschrijven we:

Gedeelde kwaliteiten / waarden. Dit gaat over wat we van waarde vinden en wat behouden moet worden, zoals:

- Prachtige groenblauwe natuurgebieden
- Beleefbare cultuurhistorie
- Stads voorzieningen, dorps nabijheid, sterke gemeenschappen
- Onderscheidende economische profielen

Gedeelde opgaven, kansen en principes voor de toekomst

- Natuur: groene en blauwe structuren beschermen en versterken
- Ontwikkelingen in wijken, dorpen en werklocaties passend bij kwaliteiten
- Ruimte voor innovatie en ondernemerschap
- Iedereen kan meedoen in sterke gemeenschappen
- Dienstverlening en voorzieningen bereikbaar

Hoe we met elkaar willen omgaan

- Lokale identiteit, zeggenschap, vertegenwoordiging en participatie
- Gemeente en samenleving staan dichtbij elkaar, ondersteunen van initiatieven
- Zelfbewust omgaan met de rol van centrumgemeente en samenwerking in de regio

In dit visiedeel onderbouwen we verder opnieuw de noodzaak van de herindeling, doen suggesties voor concreet instrumentarium voor wijken- en dorpenbeleid en beschrijven de voordelen van een grotere gemeente met meer bestuurskracht concreter voor inwoners.

Ad 2. Financiën

Uit het verkennende financiële impactonderzoek blijkt op langere termijn een structurele financiële opgave en op kortere termijn een vraagstuk van harmonisatie van woonlasten. Het herindelingsontwerp moet aannemelijk maken dat de samengevoegde gemeente duurzaam in staat is de gemeentelijke taken uit te voeren. Een gezonde financiële positie is hiervoor erg belangrijk.

In de fase van herindelingsontwerp is het doelmatig om een zgn. herindelingscan door een externe partij op te laten stellen. Dit product adresseert de genoemde vraagstukken. Een herindelingscan geeft inzicht in:

- De technische inrichting van de meerjarenbegroting van de (samengevoegde) gemeente. Hoe is die opgebouwd, kiezen we voor een beleidsarme of verrijkte begroting? Welke grondslagen kunnen worden gehanteerd;
- Een eerste beeld van het financiële meerjarenperspectief en de financiële positie na de herindeling, inclusief aandachtspunten voor het beleid van de nieuw te vormen gemeente;
- Inzicht in de (deel)projecten van de nieuw op te stellen begroting;
- Inzicht in financiële verbeterpunten en risico's;
- De effecten van de herindeling op de algemene uitkering;
- Het doel en de berekening van de 'maatstaf herindeling' en de duiding van frictiekosten;
- De mogelijke effecten op de belastingen en de bijbehorende tarieven en het uitwerken van enkele scenario's voor harmonisatie.

Deze opdracht wordt extern uitgevoerd. De Auditcommissies van de gemeenten worden gevraagd erop toe te zien dat de opdracht goed wordt uitgevoerd. Op basis van een herindelingscan kan politiek worden ingeschat of en hoe de toekomstige gemeente financieel gezond zal zijn. Na vaststelling van het herindelingsontwerp kunnen analyses verdiept en verfijnd worden, als onderdeel van harmonisatie en verder worden voorbereid voor besluitvorming in een vervolgfase.

Ad 3. PvA financiële compensatie

Gesprekken met provincie en Rijk nemen naar verwachting 2 tot 4 jaar in beslag. We maken een Plan van Aanpak om gesprekken over mogelijke compenserende maatregelen goed voor te bereiden. Daarbij kijken we o.a. naar het gemeentefonds en naar mogelijkheden voor een investeringsagenda voor de nieuwe gemeente, om de begroting te ontlasten. Wij sluiten overigens niet uit dat een deel van de voorbereiding in vertrouwelijkheid met de gemeenteraden worden besproken.

Ad 4. PvA verplichte harmonisaties voor herindelingsdatum

Wettelijk verplicht is het harmoniseren van de OZB en gemeenschappelijke regelingen. OZB-harmonisatie is onderdeel van de herindelingscan. Verder maken we een overzicht van gemeenschappelijke regelingen die moeten worden aangepast (Wijdmeren treedt uit zulke regelingen en waar nodig treedt Hilversum toe per 1 januari 2027).

Ad 5. Waarborgen voor het personeel van Wijdmeren

Vanuit de wetgever is het bij een lichte samenvoeging vereist om 'personele waarborgen' af te geven voor de medewerkers van de op te heffen gemeente in het herindelingsontwerp. Daarom wordt bij het herindelingsontwerp een (concept) sociaal plan gevoegd, dat een definitief karakter moet kennen (uiterlijk) ten tijde van het herindelingsadvies. Het Lokaal Overleg Wijdmeren zal daar in de zomermaanden 2024 invulling aan geven, in afstemming met HR-adviseurs van Wijdmeren en Hilversum. Na het zomerreces komen de bestuurders van beide gemeenten aan de onderhandelingstafel met de vakbonden. Uiteraard wordt met het sociaal plan aangesloten op hetgeen reeds wettelijk is geregeld qua waarborgen gezien het feit dat sprake is van 'overgang van onderneming'.

Voor het integreren van de ambtelijke organisatie Wijdmeren binnen de context van Hilversum wordt in het najaar van 2024 - op basis van een variantenanalyse over het best passende momentum van integratie - een separaat plan van aanpak opgesteld. De medezeggenschapsorganen worden hierbij nauw betrokken.

Ad 6. Consultatie/participatie inwoners, ondernemers en organisaties

Zoals eerder beschreven versterken een goede communicatie en voldoende consultatie-mogelijkheden het draagvlak. Daar zetten we tot 1 januari 2027 op in. In de fase van herindelingsontwerp starten we bewust het gesprek met de samenleving over de vraag: hoe geven we op een goede manier invulling aan de nieuwe gemeente? Dat over het verbeteren van inhoudelijke thema's in het herindelingsontwerp én over de manier waarop we in 2025 en 2026 het gesprek blijven voeren.

Consultatie: themasessies

De inhoudelijke gesprekken met de samenleving gaan in deze fase over drie thema's die uit de consultatie vaak naar voren kwamen:

- Wijken/dorpen/voorzieningen, met inwoners en maatschappelijke instellingen
- Economische ontwikkeling/ondernemerschap/toerisme, met ondernemers
- Landschap, met eigenaren, natuurbeheerders en andere groenblauwe partners

De reeds geleverde inbreng in de verkenningen van Wijdmeren en Hilversum en een analyse van de beide Omgevingsvisies zijn vertrekpunt voor de verschillende themasessies, die eind september/begin oktober 2024 plaatsvinden. De sessies worden onafhankelijk voorgezeten en genoteerd. We verwachten dat mensen uit Wijdmeren en Hilversum elkaar leren kennen, ervaringen kunnen uitwisselen en kansen concreet maken, bijvoorbeeld met 'best practices'.

Tijdens de gesprekken gaan we in op:

- Wat is belangrijk om richting 1 januari 2027 verder uit te werken?
- Wat voor soort participatieproces of -activiteiten zijn hierbij passend?
- Wat zijn in het algemeen kansen en zorgen?

Alle inbreng wordt in een online-peiling tot medio oktober 2024 getoetst en bij elkaar gebracht tijdens een stads/dorpsgesprek op 24 oktober 2024. Hier kunnen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en raadsleden elkaar ontmoeten en ingaan op de inbreng. De centrale vraag bij het stads/dorpsgesprek is: is de inbreng goed gehoord? Er kan worden gediscussieerd over het verwerken van de opbrengst in het herindelingsontwerp. Op die manier wordt óók het contact en het inhoudelijke gesprek tussen inwoners en raadsleden gefaciliteerd.

De uit te werken thema's worden uiteindelijk in het herindelingsontwerp geborgd in het toekomstperspectief (hoofdstuk 4) en de vervolgstappen (hoofdstuk 7).

Communicatie

Communicatie over hetgeen er te gebeuren staat, is essentieel voor het vergroten van betrokkenheid en het verhogen van de kwaliteit van de participatie. Daarbij is het onze taak om zoveel mogelijk inwoners op de hoogte te brengen van hetgeen we mee bezig zijn.

We benutten daarom onze eigen gemeentelijke communicatiekanalen en de pers en zetten zowel fysieke als digitale toepassingen in, zodat de drempel om mee te doen zo laag mogelijk is.

Direct na het zomerreces gaan we live met een speciale herindelingswebsite. Deze website is de "drager" van het consultatie- en communicatieproces. Op deze website staat alle actuele informatie en deze wordt snel bijgewerkt en goed bijgehouden. Alle processtappen staan duidelijk weergegeven en bezoekers kunnen zien of, hoe en wanneer ze bij kunnen dragen.

Deze website zal steeds nadrukkelijk aandacht krijgen op de sociale mediakanalen van de beide gemeenten en we zullen ook voor speciale doelgroepen speciale acties uitzetten. Hierdoor proberen we moeilijk bereikbare doelgroepen te betrekken zodat ook zij gehoord worden en hun input kunnen geven. Zo zullen bijvoorbeeld de resultaten uit de themasessies snel en compleet worden weergegeven op de herindelingswebsite met een mogelijkheid om te reageren.

Bijlage 1 bevat een detailplanning voor participatie en communicatie tot maart 2025.

Ad 7. Bestuurlijke consultatie

We voeren bestuurlijke gesprekken met regiogemeenten en -partners. Vertrekpunt is het principebesluit en de resultaten van de verkennende impactanalyse bestuurskracht. Het resultaat wordt bij elkaar gebracht in een regioconferentie in oktober 2024.

Ad 8. Toetsingskaders Provincie en Rijk

De toetsingskaders van Provincie en Rijk liggen in elkaars verlengde en bevatten de volgende toetsingscriteria:

- Draagvlak: de mate waarin aandacht is besteed aan en geïnvesteerd is in lokaal bestuurlijk, maatschappelijk en regionaal draagvlak
- Bestuurskracht: de mate waarin de nieuwe gemeente in staat is om de maatschappelijke opgaven uit te voeren
- Interne samenhang en nabijheid van bestuur: de interne samenhang van de nieuwe gemeente en de plek voor buurten, dorpen en/of kernen
- Regionale samenhang: de positie van de nieuwe gemeente in de regio en de gevolgen voor omliggende gemeenten, waaronder de vraag of sprake is van 'restproblematiek'.

De colleges nemen in het herindelingsontwerp een uiteenzetting op waarbij de beoogde samenvoeging Wijdmeren-Hilversum expliciet wordt getoetst aan ieder criterium.

Ad 9 en 10. Opstellen PvA zienswijzen/inspraak, herindelingsadvies en actualiseren dynamisch PvA

Na de raadsbesluiten in december 2024 ligt het herindelingsontwerp van december 2024 tot februari 2025 gedurende acht weken ter inzage. We organiseren de inspraakperiode zo laagdrempelig mogelijk. Iedereen die dat wil, moet in staat zijn om een zienswijze in te dienen. De kernvragen zijn: "Biedt dit ontwerp voldoende perspectief en is de aanpak voor het vervolg goed?".

Alle zienswijzen worden beantwoord in een Nota van Zienswijzen en verwerkt in het herindelingsontwerp tot herindelingsadvies. Het kritieke tijdpad vraagt eind maart 2024 raadsbesluiten over het herindelingsadvies.

Daarnaast zullen de raden dan 'uitwerkingsopdrachten' vaststellen voor o.a. financiën en om met inwoners, ondernemers en organisaties toe te werken naar de start voor de nieuwe gemeente. Het is nu nog niet goed te zeggen wat die zijn, maar het zal gaan over het concreter maken van thema's uit het herindelingsadvies.

Naast uitwerkingen van thema's, zien we voor ons dat we elk halfjaar de voortgang van de herindeling met de samenleving bespreken.

Ter voorbereiding op de besluitvorming organiseren we in maart 2024 opnieuw een raadsconferentie of een gezamenlijke beeldvormende sessie.

4. Planning voor de gemeenteraden

We nemen de gemeenteraden tijdens de fase van herontwerp op verschillende momenten informeel mee:

- Een toelichting op dit PvA op 17 juni 2024 (alleen voor raad Hilversum). Het biedt de raadsleden de mogelijkheid suggesties mee te geven.
- Een eerste raadsconferentie op 6 september 2024, waarin we dit PvA en de suggesties hebben uitgewerkt.
- Een afsluitende raadsconferentie om de opbrengsten van themasessies en het financiële onderzoek te delen (wrap-up, oktober 2024).
- In een gezamenlijke beeldvormende sessie eind november 2024 ter voorbereiding op de raadsbesluiten.

Daarnaast zijn de raadsleden als toehoorder van harte welkom bij de themagesprekken met inwoners en ondernemers.

Activiteit	Planning	Toelichting
Plan van aanpak vaststellen door colleges + RIB	16 juli (week 29)	
Toelichten RIB met PvA	16 juli (week 29)	Raad Wijdmeren
Toelichten RIB met PvA	17 juli (week 29)	Raad Hilversum
<i>Zomerreces</i>		
Eerste raadsconferentie	6 september (week 36)	Delen invulling PvA
Themasessie 1 consultatie (toehoorder)	Week 39	
Themasessie 2 consultatie (toehoorder)	Week 39	
Themasessie 3 consultatie (toehoorder)	Week 39	
Tweede raadsconferentie	22 oktober 2024	Voorlopige opbrengst onderzoeken en consultatie delen
Stads/dorpsgesprek (toehoorder)	24 oktober 2024	Toetsen inbreng consultaties
<i>Herfstvakantie</i>	Week 44	
Opstellen herindelingsontwerp	Eind oktober, begin november	
Collegebesluit herindelingsontwerp	12 november	
Beeldvormende sessie raden ter voorbereiding besluitvorming	20 november	Raadsleden uit Wijdmeren worden uitgenodigd voor een BVS in Hilversum
Commissievergaderingen	4 december 2024	
Raadsbesluiten herindelingsontwerp	Hilversum: 11 december 2024, Wijdmeren: 12 december 2024*	

* Er zal worden geprobeerd deze data gelijk te trekken

5. Middelen, begroting, risico's en beheersmaatregelen

5.1 Frictievergoeding

Voor de herindeling krijgt elke gemeente een vergoeding om tegemoet te komen aan de kosten die de gemeente maakt om te kunnen fuseren, de zogenaamde frictiekosten. De verwachte uitkering is:

- jaar voor herindeling (2026): Gemeente Wijdmeren: € 627.000, Hilversum: € 627.000
- eerste jaar van herindeling: Hilversum: € 2.006.400
- tweede, derde en vierde jaar van herindeling: Hilversum: € 1.003.200 per jaar

De middelen zijn o.a. bedoeld voor:

- het opstellen van het herindelingsontwerp
- het herinrichten van de bestaande organisatie en het overgangsproces van medewerkers
- harmonisatie van beleid, beheerplannen, ICT en financiën.

De frictiekostenvergoeding vanuit het Rijk komt 'laat' in het proces beschikbaar. Boekhoudkundig is daarom tijdelijk een verrekening nodig.

5.2 Projectbegroting

Wij ramen voor dit PvA over een periode van circa 9 maanden (11 juli 2024 tot en met 31 maart 2025) een totaal benodigd projectbudget van EUR 410.000,-. Om gelijkwaardigheid in het proces van herindeling te bewaken én omdat de incidentele Arhi-gelden gelijkelijk over beide gemeenten wordt uitgekeerd, verdelen we de lasten van dit projectbudget 50-50 over Wijdmeren en Hilversum. Te dekken uit de algemene reserve en later te dekken vanuit Arhi-gelden.

Een specificatie van het projectbudget is onderstaand opgenomen:

Kostensoort	Begroet
Externe projectleiding	120.000
Externe projectsecretaris	60.000
Extern communicatieadvies en -middelen	70.000
Externe expertise financiën	40.000
Externe expertise ondernemingsraden	10.000
Participatie (middelen en faciliteiten)	50.000
Griffie (extra inzet)	20.000
Subtotaal	370.000
Onvoorzien	40.000
Totaal projectbudget	410.000

5.3 Risico's en beheersmaatregelen

Hieronder benoemen we enkele risico's voor de herindelingsontwerpfase die we vooraf al kunnen bezien. Indien de risico's gedurende het proces voordoen, zullen we transparant en naar beste inzicht optreden.

Korte doorlooptijd en tussentijdse interventies

De beoogde herindelingsdatum is 1-1-2027. Om dit te behalen dienen de gemeenteraden in december 2024 op het herindelingsontwerp en in maart 2025 op het herindelingsadvies positief te besluiten. Dit plan van aanpak bevat strak uitgelijnde plannings, waar de stuurgroep strak op zal sturen. Aandachtspunt hierbij is dat zorgvuldigheid niet ten koste mag gaan van de voortvarendheid.

Het is mogelijk dat een van de gemeenteraden of beide gemeenteraden tussentijds interveniëren in het proces. Als dat aan de orde is, wordt een bestuurlijk gesprek georganiseerd.

De 'winkel blijft open'

Uitgangspunt is dat de staande organisatie zo weinig mogelijk belast wordt met deze fase. Waar nodig wordt capaciteit ingehuurd. Niet uitgesloten kan worden dat voor lokale expertise toch af en toe op de staande organisatie wordt geleund. Als dat nodig is, brengen we de effecten in beeld.

Tussentijdse interventies

Dit risico is verbonden met bovenstaande risico's. Gezien de korte doorlooptijd, worden teams al tijdig gevormd: tijdens het zomerreces. Inzet van managementteams op de bemensing van deze teams is essentieel.

Een referendum

In Hilversum bestaat een referendumverordening die een correctief raadgevend referendum mogelijk maakt, op initiatief van inwoners en bij het behalen van de nodige drempels. De gemeenteraad van Wijdemeren heeft in januari besloten geen referendumverordening te willen. Los van politiek-bestuurlijke overwegingen of een referendum een passend instrument is voor dit onderwerp, vergt een referendum een inspanning die vergelijkbaar is met het organiseren van verkiezingen. Voor Hilversum betekent dat een bedrag van 2 ton of meer en een doorlooptijd van drie tot vijf maanden. De datum van 1-1-2027 wordt dan niet gehaald. De verordening staat niet toe dat de gemeenteraad zelf besluiten een referendum te organiseren, maar wel dat de gemeenteraad kan besluiten dat een onderwerp niet referendabel is.

Bijlage 1. Detailplanning communicatie en participatie

	Q3									
	Juli	juli	juli	aug	sept	sept	sept	sept	sept	
	week 28	week 29	week 30 -34	week 35	week 36	week 37	week 38	week 39	week 40	
	8-jul	15-jul	22-jul	26-aug	2-sep	9-sep	16-sep	23-sep	30-sep	
	14-jul	21-jul	25-aug	1-sep	8-sep	15-sep	22-sep	29-sep	6-okt	
Algemene planning			reces	laatste week reces Campagnesite live (onder water)	begin politieke jaar - Campagnesite live voor publiek - Start Communicatiecampagne					
Gebiedsgericht werken en Voorzieningen /leefbare kernen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Raadsconferentie 6-9 punten uit de consultatie in publiekversie/ met oproep reacties online	Swipe-O-cratie Pizzapanels/ focusgroepen jongeren Analyse voorzieningen-niveau samen met verenigingsleven Kennispartij Pro Demos/Rijk/VNG/Professor Democratische vernieuwing	Stads/dorpsgesprek - Thematafel Wijken, buurten & dorpen -> inwoners	Einde periode Swip-O-Cratie Online reacties op de plannen en ideeën	Online reacties op de plannen en ideeën	
Economische kansen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Raadsconferentie 6-9 punten uit de consultatie in publiekversie/ met oproep reacties online	Opdracht aan studenten Analyse grootste Economische bewegingen en kansen door beide afdelingen EZ	Brainstorm samen met partners in Wijdemeren	Online reacties op de plannen en ideeën	Online reacties op de plannen en ideeën	
Natuur en Landschapsontwikkeling	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Voorbereidingen	Raadsconferentie 6-9 punten uit de consultatie in publiekversie/ met oproep reacties online	Kinderen/ scholen opdracht geven tot analyse "onze blauw/groene toekomst" Analyse huidige StaVaZa door ambtenaren	Stads/dorpsgesprek Thematafel inwoners	Online consultatie. "onze blauw/groen toekomst"	Online consultatie. "onze blauw/groen toekomst"	

	Q4											
	okt	okt	okt	okt	nov	nov	nov	nov	dec	dec	dec	dec
	week 41	week 42	week 43	week 44	week 45	week 46	week 47	week 48	week 49	week 50	week 51	week 52
	7-okt	14-okt	21-okt	28-okt	4-nov	11-nov	18-nov	25-nov	2-dec	9-dec	16-dec	23-dec
	13-okt	20-okt	27-okt	3-nov	10-nov	17-nov	24-nov	1-dec	8-dec	15-dec	22-dec	29-dec
Algemene planning					herfstvakantie	BVS 20,26 of 28			commissie 4/12	raad 11 of 12 dec	Kerstvakantie	Kerstvakantie
Gebiedsgericht werken en Voorzieningen /leefbare kernen	Online reacties op de plannen en ideeën	Thematafel met partners	Raadsconferentie								Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën
Economische kansen	Online reacties op de plannen en ideeën	Thematafel Ondernemers , stakeholder en beide afdelingen EZ	Raadsconferentie								Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën
Natuur en Landschapsontwikkeling	Online consultatie. "onze blauw/groen toekomst"	Thematafel stakeholders en maatschappelijke partners	Raadsconferentie								Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën

	Q1														Q2
	jan	jan	jan	jan	feb	feb	feb	feb	mrt	mrt	mrt	mrt	mrt	mrt	april
	week 1	week 2	week 3	week 4	week 5	week 6	week 7	week 8	week 9	week 10	week 11	week 12	week 13	week 14	
	30-dec	6-jan	13-jan	20-jan	27-jan	3-feb	10-feb	17-feb	24-feb	3-mrt	10-mrt	17-mrt	24-mrt	31-mrt	
	5-jan	12-jan	19-jan	26-jan	2-feb	9-feb	16-feb	23-feb	2-mrt	9-mrt	16-mrt	23-mrt	30-mrt	6-apr	
Algemene planning	Kerstvakantie								voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie					
Gebiedsgericht werken en Voorzieningen /leefbare kernen	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën					Feestelijke Eindrapportage en advies voor vervolg met alle raadsleden					Start project "wat ons bindt" Brede consultatie en participatie op gedeelde waarden en gedeelde toekomst: 'kansen voor Samen; samen voor kansen"
Economische kansen	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën					Feestelijke Eindrapportage en advies voor vervolg met alle raadsleden					Start project "wat ons bindt" Brede consultatie en participatie op gedeelde waarden en gedeelde toekomst: 'kansen voor Samen; samen voor kansen"
Natuur en Landschapsontwikkeling	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën	Online inspraak / Online reacties op de plannen en ideeën					Feestelijke Eindrapportage en advies voor vervolg met alle raadsleden					Start project "wat ons bindt" Brede consultatie en participatie op gedeelde waarden en gedeelde toekomst: 'kansen voor Samen; samen voor kansen"